

KKW-6004 Seat No. _____

B.A. (Sem. - III) Examination

November / December - 2014

Sanskrit : Paper-CC-303

(रघुवंशम्-सर्ग-१४ (कालिदास) (ब्याकरणम्)

(Core Compulsory) (New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- सूचना : (१) अधाज प्रश्नो लभवा इरुजियात छे.
(२) अधाज प्रश्नोनां गुण सरभा छे.

१. (अ) गभे ते ऋषा श्लोकीनो अनुवाद करो : ८

- (१) आनन्दजः शोकजमश्च बाष्पस्तयोरशीतं शिशिरोविभेद ।
गङ्गासरप्वोर्जलमुष्णतप्तं हिमाद्रिनिस्यन्द इवावतीर्णः ॥
- (२) कृताञ्जलिस्तत्र यदम्ब सत्यान्नाभ्रश्यत स्वर्गफलादगुरुर्नः ।
तच्चिन्त्यमानं सुकृतं तवेति जहार लज्जां भरतस्य मातुः ॥
- (३) अथाधिकस्निग्धविलोचनेन मुखेन सीता शरपाण्डुरेण ।
आनन्दयित्री परिणेतुरासीदनक्षर व्यतिञ्ज तदोहवेन ॥
- (४) रक्षीवधान्तो न च मे प्रयासो व्यर्थः स वैरप्रतिमोचनाय ।
अमर्षणः शोणितकाङ्क्षया किं पदा स्पृसन्तं दशति द्विजिह्वः ॥
- (५) सा नीयमाना रुचिरा प्रदेशान्प्रियङ्करो मे प्रिय इत्यनन्दत ।
नाबुद्ध कल्पद्रुमतां विहाय जातं तमात्मन्य सिपत्रवृक्षम् ॥

(ब) गभे ते वे संसदर्थ समञ्जसो : ५

- (१) अपीप्सितं क्षत्रकुलाङ्गनानां न वीरसूशब्दम कामयेताम् ।
(२) षडाननापीतपयोधरासु नेता चमूनामिव कृत्तिकासु ।
(३) त्यक्ष्यामि वैदेह सुत्तां पुरस्तात् समुद्रनेमिं पितृराज्ञयेव ।
(४) आज्ञा गुरुणां ह्यविचारणीया ।

૨. મહાકવિ કાલિદાસનાં જીવન અને સમય વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો. ૧૪
 અથવા
 રઘુવંશનું મૂળકથાનક જણાવી કાલિદાસે કરેલા ફેરફારો વર્ણવો. ૧૪
૩. રઘુવંશનાં નિયત સર્ગનાં આધારે સીતાનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
 અથવા
 મહાકવિ કાલિદાસની કાવ્યશૈલી વર્ણવો. ૧૪
૪. નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
 (૧) અયોધ્યામાં રામનું આગમન અને રાજ્યાભિષેક.
 (૨) રામનું પાત્રાલેખન.
 (૩) કાલિદાસનું સાહિત્ય સર્જન.
 (૪) કાલિદાસનું પ્રકૃતિ નિરૂપણ.
૫. નીચેનામાંથી બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત) : ૧૪
 (૧) રઘુવંશનો પ્રારંભ કવિ કોની સ્તુતિથી કરે છે ?
 (૨) રઘુવંશનાં સર્ગની સંખ્યા જણાવી ૧૪માં સર્ગનું નામ આપો.
 (૩) કવિ રાજનીતિનાં કયા ઉપાયોને ચારેય ભાઈઓ સાથે સરખાવે છે ?
 (૪) રામ સીતાત્યાગની જવાબદારી કોને સોંપે છે?
 (૫) કયા ઋષિનાં આશ્રમ પાસે સીતાનો ત્યાગ કરવામાં આવે છે ?
 (૬) કાલિદાસ કયા અલંકાર માટે પ્રસિધ્ધ છે ?
 (૭) વાચનું ચતુર્થી એ.વ. અને જગત્નું ષષ્ઠી બ.વ.નું રૂપ આપો.
 (૮) ચન્દ્રમસિ અને રાજભિ: રૂપ ઓળખાવો.
 (૯) રાવાન્ શબ્દનું દ્વિતીયા એ.વ. અને સપ્તમી બ.વ.નું રૂપ આપો.
 (૧૦) અસ્મદ્નું પંચમી બ.વ. અને યુષ્મદ્ નું તૃતીયા એ.વ.નું રૂપ આપો.
 (૧૧) કસ્મૈ અને કસ્યામ્નું રૂપ ઓળખાવો.
 (૧૨) તમ્ અને તામ્નું રૂપ ઓળખાવો.